

22. Urheilu- ja retkeilytoiminta

Lautakunnan kokoonpano, kokoukset ym. Urheilu- ja retkeilylautakunnan puheenjohtajana toimi v. 1952 liikennetarkastaja V. Soininen sekä jäseninä sihteeri G.V. Rajala-Rinne, kaupunginjohtaja O.A. Tuurna, johtaja A.A. Tynell, jaostosihteeri E.V. Peuhkuri, työmies K. Virtanen, insinööri B.V. Oljelund, ekonomi A.-B. Storskrubb ja toimittaja A. Laine. Varapuheenjohtajaksi lautakunta valitsi johtaja A.A. Tynellin (16.1. 3 §) ja sihteeriksi urheilunohjaaja E. Nummisen (16.1. 4 §). Kaupunginhallitusta edusti rahatoimenjohtaja E. von Frenckell.

Eläintarhajaostoon kuuluivat puheenjohtajana insinööri Oljelund ja jäseninä jaostosihteeri Peuhkuri ja kaupunginjohtaja Tuurna sekä varajäseninä ekonomi Storskrubb, työmies Virtanen ja johtaja Tynell. Retkeilyjaostoon kuuluivat puheenjohtajana johtaja Tynell ja jäseninä liikennetarkastaja Soininen ja ekonomi Storskrubb sekä varajäseninä toimittaja Laine, sihteeri Rajala-Rinne ja insinööri Oljelund.

Lautakunta kokoontui vuoden aikana 23 kertaa, pöytäkirjojen pykäläluku oli 443. Saapuneita kirjeitä oli 441 ja lähetettyjä kirjeitä 136. Eläintarhajaosto kokoontui 10 kertaa ja pöytäkirjojen pykäläluku oli 43. Retkeilyjaoston vastaavat luvut olivat 9 ja 43.

Apurahojen jako. Uimakoulujen apumaksuiksi varattu 700 000 mk:n määräraha jaettiin seuraavasti: Helsingin Työväen Uimareille 150 000 mk, Helsingin Uimareille 150 000 mk, Helsingfors Simsällskapille 227 640 mk ja Vetehisille 105 000 mk. Mustikkamaan uimakoululaisten kuljettamiseen käytettiin 64 285 mk ja moottorivenelippujen painatukseen tätä tarkoitusta varten 3 075 mk (3.12. 407 §). Luistinseurojen apumaksuiksi varattu 2 347 500 mk:n määräraha jaettiin seuraavasti: Helsingin Luistelijaille 571 000 mk, Kallion Luistinradalle 834 000 mk, Idrottsföreningen Kamraterna-yhdistykselle 349 000 mk, Karhu-Kissoille 489 000 mk, Helsingfors Skridskoklubbille 101 500 mk ja Pukinmäen Veto, Malmin Palloseura ja Pukinmäen Kirille yhteisesti 3 000 mk (18.6. 255 §). Voimistelu- ja urheiluseurojen työn tukemiseen varatulla 3 150 000 mk:n määrällä avustettiin 160 seuraa (5.3. 73 §). Piirien kurssitoiminnan avustamiseen varattu 200 000 mk:n määräraha jaettiin seuraavasti: Työväen Urheiluliiton Helsingin piirille 72 700 mk, Suomen Voimistelu- ja Urheiluliiton Helsingin piirille 72 700 mk, Finlands Svenska Centralidrottsförbundin Helsingin piirille 28 000 mk, Suomen Palloliiton Helsingin piirille 20 000 mk ja Suomen Käsipalloliiton Helsingin piirille 6 000 mk (5.3. 74 §).

Vuokrausasiat. Lautakunta päätti: irtisanoa Velodromin katsomorakennuksen huonetta n:o 21-23 koskevan vuokraopimuksen päättyväksi marraskuun 30 p:nä (16.1. 19 §); myöntää Ratsastushallin ravintolahuoneiston vuokraoikeuden maaliskuun 1 p:stä Helsingin ratsastusseurojen ravintola- hoitoa varten perustettavalle yhtiölle 40 000 mk:n kausivuokrasta (6.2. 28 §); luovuttaa Helsingin Työväenyhdistykselle yksinoikeuden ravintolan pitoon Mustikkamaan kansanpuistossa vuosiksi 1952-1956 (5.3. 65 §):

Lautakunta päätti vuokrata järempänä mainitut kioskit ym. kesäkaudeksi 1952 seuraavasti: Mustikkamaan uimarannan tarjoilukioskin Helsingin Työväenyhdistykselle 12 000 mk:n kausivuokrasta (5.3. 66 §); Hietarannan kioskit Hovi-Kokki oy:lle 350 000 mk:n kausivuokrasta (5.3. 67 §); kansanpuistojen valokuvauspaikat seuraavasti: Seurasaari A. Halmeelle 3 000 mk:sta, Korkeasaaren laivalaiturin tienoo Y. Lintuselle 65 000 mk:sta, lintutalon tienoo J. Nuoralalle 25 000 mk:sta ja Kivinokka O. Taimelle

3 000 mk:sta (5.3. 71 §); Mustikkamaan kansanpuiston valokuvauspaikan G. Flinckille 10 000 mk:n kausivuokrasta (12.3. 86 §); Uimastadionin ravinto- ja virvoitusaineiden sekä jäätelönmyyntioikeudet Hovi-Kokki oy:lle 300 000 mk:n vuokrasta, Pallokentän vastaavat oikeudet yhteisesti A. Kuosmaselle ja Virvokepalvelu oy:lle 200 000 mk:n vuokrasta sekä Pasilan kenttä ja maantiepöyräilyn eristetty lähtö- ja tulopaikka Pohjolan Jäätelö oy:lle 30 000 mk:n vuokrasta (23.4. 145 §); Seurasaaren uimalaitoksen kirvesmies H. Nyströmille 130 000 mk:n kausivuokrasta (23.4. 148 §); Eläintarhan urheilukentän kioskin rouva M. Gustafssonille 125 000 mk:n kausivuokrasta; Käpylän urheilupuiston kioskin rouva K. Veirilälle 12 000 mk:n vuokrasummasta (23.4. 150 §); Tullisaaren kahvilarakennuksen Työvään Mailapojille 10 000 mk:n kausivuokrasta (23.4. 159 §); Korkeasaaren uimarannan rouva E. Wulff'ille 5 000 mk:n kausivuokrasta, pääsymaksuiksi määrättiin 10 mk aikuisilta ja 5 mk lapsilta; hyttimaksuiksi 15 mk arkisin ja 25 mk sunnuntaisin (18.6. 259 §).

Edelleen lautakunta päätti vuokrata: Rastilan kartanoon kuuluvan Moängin niityn maanviljelijä E. Lindroosille tammikuun 1 p:stä 1953 joulukuun 31 p:ään 1955 17 500 mk:n vuokrasta sekä syyskuun 1 p:stä joulukuun 31 p:ään 1952 5 800 mk:n vuokrasta; Rastilan "Punaisesta huvilasta" huoneen ja keittiön K. Laamaselle 600 mk:n kuukausivuokrasta syyskuun 1 p:stä (17.9. 324 §); Suomen Pyöräilykomitealle Velodromin katsomorakennuksesta kylmät huoneet n:o 32 ja 33, yhteensä 32 m² syyskuun 1 p:stä 960 mk:n kuukausivuokrasta (17.9. 315 §); Keskustalli oy:lle Ratsastushallin talliosasto 8:n satulavarastoineen lokakuun 1 p:stä 12 205 mk:n kuukausivuokrasta (17.9. 320 §); Herakles-yhdistykselle ja rouva R. Urpelaiselle yhteisesti edelliselle painonnostoharjoituksia, jälkimmäiselle leikkikoulun pitoa varten Töölön pallokentän pukusuojarakennuksen alakerrasta huoneen eteistiloineen yhteensä 100 m² lokakuun 1 p:stä toistaiseksi kuitenkin korkeintaan huhtikuun 30 p:ään 1953 yhteensä 15 000 mk:n kuukausivuokrasta sekä Helsingin Paini-Miehille ja Helsingin Visalle yhteisesti alakerran pohjoispuoleisen suuren huoneen painiharjoituksia varten lokakuun 1 p:stä korkeintaan huhtikuun 30 p:ään 1953 8 000 mk:n kuukausivuokrasta ja Koulumatkailutoimisto oy:lle yläkerran huoneet yhteensä 260 m² lokakuun 6 p:stä korkeintaan huhtikuun 30 p:ään 1953 majoitustarkoituksiin 39 000 mk:n kuukausivuokrasta, vuokramaksuihin sisältyi korvaus lämmöstä, valosta ja vedestä (1.10. 336 §); Ratsastushallin 3 kaviouraa 131 viikkotunniksi ja juoksuratatilaa 60 m² estevarastoksi lokakuun 1 p:stä 1952 huhtikuun 30 p:ään 1953 110 000 mk:n kuukausivuokrasta valoineen, josta Oy.Keskustallin on maksettava 36 670 mk, Oy.Hippodrom ab:n 31 210 mk, Puolustusvoimain Pääesikunnan Eläinlääkintöosaston 27 000 mk, Suomen Ratsastajainliiton 6 480 mk, Upseeriratsastajain 5 400 mk ja Helsingin Nykyaikaisten 5-ottelijain 3 240 mk (22.10. 357 §); Rastilan päärakennuksen Helsingin Opettajayhdistyksen Kesävirkestystoimikunnalle v:n 1953 kesä-, heinä- ja elokuun ajaksi 120 000 mk:n kausivuokrasta (22.10. 360 §); kaupunginmuseon käyttöön marraskuun 1 p:stä Ratsastushallin talli n:o 2:n ullakolta 90 m²:n suuruisen alan varastotilaksi 2 700 mk:n kuukausivuokrasta (5.11. 370 §); Velodromin huoneen 13-15 SVUL:n Helsingin piirille joulukuun 1 p:stä 1952 maaliskuun 15 p:ään 1953 lämpöineen, valoineen ja vesineen 8 000 mk:n kuukausivuokrasta (5.11. 371 §); Linnatsalo oy:lle Ratsastushallin talli n:o 2:n ylisiltä varastotilaa 90 m² marraskuun 1 p:stä 2 700 mk:n kuukausivuokrasta (5.11. 373 §); Oy. Veikkaustoimisto ab:lle Ratsastushallin talliosaston n:o 5 marraskuun 1 p:stä 15 000 mk:n kuukausivuokrasta (5.11. 374 §); Suomen Siviili- ja Asevelvollisuusinvaliidien Liitolle Hevossalmen leirialueesta kolmionmuotoisen alueen, jonka rantaviiva on noin 20 m, vuosiksi 1953-1957 500 mk:n vuosivuokrasta (5.11. 377 §); Ratsastushallin sairastallin Rakennusliike Linnatsalo oy:lle joulukuun 1 p:stä 18 000 mk:n kuukausivuokrasta (3.12. 405 §); Ratsastushallin suojasta 25 m²:n varastotilan Suomen Jousiampujain Liitolle joulukuun 1 p:stä 1 500 mk:n kuukausivuokrasta (3.12. 411 §).

Lisäksi lautakunta antoi virvoitteitten myynnin ja maksullisen kenkien ym. säilytsoikeuden jällempänä mainituilla luistinradoilla talvikautena 1952-1953 seuraaville: Eläintarhan urheilukentän luistinrata, virvoitteitten myynti ja kenkien ym. säilytys rouva M. Gustafsson 40 000 mk; Käpy-

län urheilukentän luistinrata, virvokkeitten myynti ja kenkien ym. säilytys rouva I. Niemi joko yksin tai yhdessä jonkun toisen urheilu- ja retkeilytoimiston siihen oikeuttaman henkilön kanssa 5 000 mk; Käpylän urheilupuiston luistinrata, virvokkeitten myynti ja kenkien ym. säilytys rouva K. Veirilä 8 000 mk; Messukentän luistinrata, virvokkeitten myynti rouva E. Salmi 15 000 mk, kenkien ym. säilytys neiti V. Järvi 40 000 mk ja rouva F. Koivula 40 000 mk (3.12. 412 §). Lisäksi lautakunta anomuksesta alensi Pohjolan Jäätelö oy:n vuokramaksun (19.11. 393 §).

Lautakunta päätti antaa Ratsastushallin huoneiston J 58 Oy. Hippodrom ab:lle tallimiehen asunnoksi joulukuun 1 p:stä 3 235 mk:n kuukausivuokras- ta (19.12. 425 §).

Edelleen lautakunta päätti: irtisanoa Oy. Valkoinen Hevonen - Vita Hästen ab. -nimisen yhtiön Ratsastushallin ravintolaa koskevan vuokrasuhteen päättyvän huhtikuun 30 päivänä; hyväksyä toimenpiteet, joiden johdosta oli pidennetty Koulumatkailutoimistolle Pallokentän pukusuojarakennukses- ta marraskuun 21 p:stä 1951 huhtikuun 15 p:ään 1952 retkeilymajaksi vuok- ratun 400 m²:n huonetilan vuokrausta siten, että yläkerran huoneet vapau- tuivat huhtikuun 22 p:nä ja alakerran pohjoispuoleinen suuri huone vasta toukokuun 7 p:nä, vuokra oli pidennetyltä ajalta 16 500 mk (14.5. 181 §);

Ratsastushallista Ratsastavalle poliisille lokakuun 1 p:stä luovutet- tavat lisätilat ja vuokrat seuraaviksi:

talli 4	157 m ² á 50 mk/kk	94 200 mk
eteinen	39 " " 50 "	23 400 "
ullakko	267 " " 32 "	102 528 "
uusi ulkovaja	94 " " 20 "	22 560 "

Yhteensä 242 688 mk (21.8. 294 §);

korottaa Koulumatkailutoimisto oy:lle vuokrattujen Velodromin huoneti- lojen yhteisvuokran 23 720 mk:aan (17.9. 316 §);

hyväksyä vapaaherra R.C. Wreden irtisanoman Ratsastushallin talliosas- toa n:o 5, asuinhuoneisto J 58 mukaan luettuna, koskevan vuokrasopimuksen päättyvän lokakuun 1 p:nä (17.9. 319 §);

peruuttaa vuokrasopimuksen, jolla J. Beckmannille oli luovutettu huone Satamaaaren huvilasta kesäksi 1952 4 000 mk:n kausivuokrasta (17.9.325 §); ilmoittaa kirjelmällään kaupunginhallitukselle Kivinokan kansanpuis- ton terveydellisistä oloista johtuvista toimenpiteistä (19.11. 398 §) ja ottaa käytäntöön korotetut vuokrat Rastilassa (3.12. 412 §).

Muita lautakunnan ratkaisemia asioita. Lautakunta päätti puolestaan hyväksyä kaupungin ja XV Olympia Helsinki 1952 -yhdistyksen kesken tehtä- vän sopimuksen kaupungin urheilukenttien ja -alueiden käytöstä (20.2.44, §).

Korkeasaaren valvoja oikeutettiin purkauttamaan vanha hylje-rakennus (5.3. 76 §).

Päätettiin, ettei Kivinokan, Lauttasaaren, Varsasaaren ja Satamasaa- ren kansanpuistoihin anneta rakentaa uusia puumökkejä, vaan pyritään nii- tä vähentämään (12.3. 90 §).

s/s J.L. Runebergin suorittamilla huvimatkoilla määrättiin maksuksi aikuisilta 200 mk ja 4-12 vuotiailta lapsilta 100 mk vakinaisilla vuo- roilla ja aikataulun ulkopuolella yksityiskäyttöön vuokratun laivan tun- tivuokraksi 10 000 mk (18.6. 264 §).

Elokuun 4 p:nä suoritettiin Kumpulan avouimalan tarkastus ja todet- tiin, että uimala oli sellaisessa kunnossa, että se voitiin avata ylei- seen käyttöön heti kun ao. urakoitsija olisi hyväksynyt erinäiset allas- alueen eristämistä tarkoittavat toimenpiteet. Uimalan pääsymaksuiksi mää- rättiin toistaiseksi aikuisilta 30 mk ja lapsilta 10 mk (4.8. 269 §).

E. Numminen päätettiin lähettää tarkkaajaksi Suomen Urheiluopiston koulutuskurseille (22.10. 356 §).

Vielä päätettiin, että Pukinmäen luistinrata kunnostetaan ja hoide- taan talvikautena 1952-1953 kaupungin toimesta ja että yleisöluistelu radalla on maksuton (5.11. 366 §).

Olympiakisojen majoitustoimistolta päätettiin periä olympialeirin Seu- rassaaren kansanpuiston sorateille tuottamien vahinkojen korvauksena 50 000 mk (5.11. 375 §).

Esityksiä kaupunginhallitukselle tehtiin mm. asioista, jotka koskivat: syväporaaskaivopumpun hankkimista Varsasaaren kansanpuistoon (12.3. 94 §); Suomen Kaupunkiliiton ansiomerkin myöntämistä Seurasaaren kaitsijalle A. Nymanille 22 vuoden palvelusajan perusteella (26.3. 101 §); Seurasaaren kansanpuiston 19. palkkaluokkaan kuuluvan saarenvartijan viran lakkauttamista (26.3. 103 §); Rastilan ulkoilualueen asemakaavan ja mökki-tyyppipiirustusten laatimista varten varattavaa 100 000 mk:n määrärahaa (26.3. 112 §); 400 000 mk:n suuruisen määrärahan myöntämistä hieromapekkien hankkimista varten (23.4. 164 §); 311 000 mk:n suuruisen lisämäärärahan anomista olympiakisoja varten tarpeellisten kaiuttimilaitteiden vuokraamiseksi (14.5. 182 §); lisätalousarvioon otettavaa 2 milj. mk:n määrärahaa Kumpulan avouimalan eristämiseksi 500 mk:n pituisella panssariverkkoaidalla (14.5. 185 §); urheilulaitosten ja kansanpuistojen apulaisisännöitsijän viran lakkauttamista ja apulaistoimistopäällikön viran perustamista (28.5. 203 §); Tullisaaren ja Lauttasaaren kansanpuistojen kaitsijain virkojen korottamista 21. palkkaluokkaan; naispuolisen urheilunohjaajan viran perustamista urheilu- ja retkeilytoimistoon (11.6. 235 §); Helsingin Soutuklubille myönnettävää avustusta Kaisaniemessä sijaitsevan venevajan korjaamista ja maalaamista varten (11.6. 240 §); Korkeasaaren valvojan virkanimen muuttamista Korkeasaaren intendentin virkanimeksi (11.6. 245 §); ehdotusta, että Korkeasaaren laivalippujen hinnasta saataisiin merkitä 20 % urheilu- ja retkeilylautakunnan Korkeasaaren tilien tulopuolelle (11.6. 246 §); Kumpulan avouimalan töiden jatkamista (18.6. 256 §); tilojen varaamista Ratsastushallista sisäurheilutarkoituksiin (17.9. 317 §); Hietarannan kioskin 350 000 mk:n suuruisen vuokramaksun alentamista kesäkaudelta 1952 70 000 mk:lla (1.10. 335 §); uudistus- ja korjaustöitä kaupungin urheilukentillä ja laitoksissa; määrärahan varoamista Linnankuja 16:n urheilukentän kunnostamiseksi luistinradaksi (22.10. 351 §); määrärahan myöntämistä luistinradan aikaansaamiseksi Puistolaan; ja kunnostusmäärärahan varoamista talousarvioon (22.10. 355 §); pikaluisteluradan rakentamista Stadionille talvikaudeksi 1952-1953 Stadion-säätiön toimesta (5.11. 369 §); Suomalaisen Pursiseuran, Työväen Pursiseuran, Helsingfors Segelsällskap'in ja Merenkävijäin anomuksia laina-ottojen lieventämisestä ja Helsingfors Segelsällskap'in lainojen koron alentamista 3 %:iin eli samaksi kuin muilla purjehdusseuroilla (5.11. 372 §); Virvokepalvelu oy:n vuokramaksun alentamista Töölön pallokentän ravintoja virvokeaineiden sekä jäätelön myynnistä (19.11. 386 §); Pakilan urheilukentän paikan varausta Paloheinän alueelta Lepolantien pohjoispäästä (19.11. 389 §); Ratsastushallin kunnostamista sisäpallopeleihin soveltuvaan (19.11. 390 §) ja Kallion urheilukentän pukusuojarakennuksen eteishuoneeseen rakennettavaa palohormia (19.11. 391 §).

Esityksiä yleisten töiden lautakunnalle tehtiin asioista, jotka koskivat: Pallokentän pukusuojarakennuksen savupiipun korottamista (16.1. 16 §); v:n 1953 talousarvioon sisältyviä uudistus- ja korjaustöitä (18.6. 253 §); Uimastadionilla tarpeellisia kunnostustöitä v. 1953 (4.8. 273 §); urheilu- ja retkeilylautakunnan ehdotusta kolmen vuoden rakennusohjelmaksi vv. 1953-1955 (4.8. 284 §).

Lausuntoja kiinteistölautakunnalle annettiin asioista, jotka koskivat: Munkkiniemen uuden uimarannan rakentamista (16.1. 12 §); Nybonds-nimisen tilan ostamista (16.1. 20 §); Laajasalon uimarantapaikan vahvistamista (6.2. 32 §); urheilukenttäalueen ostamista Jollaksesta (6.2. 34 §); veikkausvoittovaroista haettavia avustuksia (20.2. 47 §); Herttoniemen Toverien esitystä urheilukentän rakentamisesta Herttoniemeeseen (20.2. 50 §); Sight-seeing matkojen järjestämistä Helsingissä (20.2. 58 §); Merimelojien kanoottivajan maalaamista (5.3. 70 §); Skatan kartanon maa- ja vesialueen määräämistä yhtenä kokonaisuutena urheilu- ja retkeilylautakunnan hallintaan sekä metsien hoidon määräämistä metsätalousosastolle (9.4. 130 §); 4,5 milj. mk:n halpakorkkoisen ja lyhytaikaisen lainan myöntämistä purjehdusseuroille (14.5. 200 §); Lauttasaaren säätiön kirjelmää Lauttasaaren uimarannoilla vallitsevista epäkohdista (18.6. 258 §); Vantaan Pikukosken uimalan entisen vuokramaan ottamista urheilu- ja retkeilylautakunnan hallintaan (21.8. 293 §); kaupunginhallituksen kirjelmää Stadionin käytöstä pikaluisteluratana (19.11. 396 §); teknillisten laitosten

urheiluseuran avustusanomusta (3.12. 408 §) sekä kaupunginvaltuutettujen tekemiä aloitteita: uimapaikan varaamiseksi Keravanjoen varrelta (22.10. 353 §); uima-altaan ja luistinradan aikaansaamiseksi Puistolän ja Tapani-län seuduille (22.10. 355 §) sekä Suomenlinnan ja Santahaminan muodosta-misesta ulkoilualueeksi (19.11. 397 §).

Urheilu- ja retkelytoimisto

Henkilökunta. Kaupunginvaltuuston päätettyä perustaa tammikuun 1 p:stä 21. palkkaluokkaan kuuluvan kaitsijan viran Pirttimäen ulkoilualuetta varten lautakunta valitsi virkaan asentaja R.L. Mattssonin (20.2. 59 §). Jällempänä mainittuihin virkoihin valittiin seuraavat henkilöt: 23. palk-kaluokkaan kuuluvaan urheilu- ja retkelytoimiston toimentajan virkaan huhtikuun 1 p:stä rouva G. Landgren (23.4. 144 §); Seurasaaren kansanpuis-ton kaitsijan virkaan joulukuun 1 p:stä E. Ohman (5.11. 364 §); apulais-toimistopäällikön virkaan tammikuun 1 p:stä 1953 apulaisisännöitsijä V. Koivula (5.11. 368 §); naispuolisen urheilunohjaajan virkaan osapäivä-ajaksi 1.1.-31.3.1953 L. Mustonen (19.12. 427 §); vahtimestarin virkaan tammikuun 1 p:stä 1953 H. Svärd (19.12. 422 §).

Virkavapautta myönnettiin kertomusvuoden aikana seuraaville henkilöil-le: T. Ovaskalle Hietarannan kaitsijan virasta siksi ajaksi, jonka hän kesällä toimi uimastadionin johtajana (14.5. 179 §); urheilunohjaaja E. Nummiselle elokuun 5 p:stä 8 p:ään osallistumista varten Vierumäen kansainväliseen liikuntakasvatuskongressiin (4.8. 275 §); eläintenhoita-ja L. Jaloselle 8 päivän ajaksi lokakuussa Tanskaan tehtävää opintomat-kaa varten (4.8. 277 §); Korkeasaaren valvojalle C. af Enehjelmille 10 päivän ajaksi syyskuun puolivälissä osallistumista varten kansainväliseen eläintarhanjohtajien kongressiin (4.8. 278 §).

Talvikausi. Ensimmäinen lumi tuli vasta jouluna ja pakkasta saatiin tammikuun 20 p:nä. Lumi- ja säätilanne oli koko talven ajan huono talvi-urheilun kannalta.

Kunnalla oli 37 luistinrataa, joiden yhteinen pinta-ala oli 115 712 m² ja olivat radat käytössä 52 päivää, tammikuun 20 p:stä huhtikuun 4 p:ään. Kelkkamäkiä oli 50 ja lisäksi 4 katukelkkamäkeä.

Seurojen omistamilla luistinradoilla kävi opettajain johdolla n. 108 300 koululaista jakautuen eri ratojen osalle seuraavasti: Kallio 63 573, Väinämöinen 13 450, Kaisaniemi 15 570, Johannes 13 500, Hesperia 1 300 ja Pukimäki 545.

Suomen Palloliiton ja Työvän Urheiluliiton Helsingin piirit järjesti-vät kaupungin alueella yhteensä 134 jääpallo-ottelua.

Kesäkausi. Pallokentän uudet nurmikentät otettiin käyttöön ja uusi voimistelun ulkoharjoitusalue valmistui Pallokentän pohjoispäähän. Ensim-mäinen ottelu pelattiin huhtikuun 27 p:nä ja viimeinen marraskuun 2 p:nä.

Kesä muodostui olympialaisten tähden normaalista poikkeavaksi Pallo-kentällä. Varsinaisesti vasta 26 p:nä elokuuta avattiin kentät kaikille harjoituksia varten. Mestaruus- ja Suomensarjoissa pelaavat edustusjouk-kuet pääsivät kyllä jo 23 p:nä toukokuuta harjoittelemaan. Heinäkuun alusta olivat kentät yksinomaan olympiajoukkueille varatut.

Pallokentällä pelattiin 5 olympiaottelua. Lisäksi olympiakisojen viih-dytystoimisto järjesti Romanian Kansantasavallan Tanssiryhmän ja Moise-jevin Tanssiyhtyeen avustamana 2 yleisöjuhlaa. Ja olympiakisojen päättä-jäispäivänä, 3 p:nä elokuuta miss Universum esiintyi Pallokentällä. Elo-kuun 4 p:nä oli Kiina-Suomi ystävyysottelu ja seuraavana päivänä baseball-näytösottelu täällä olevien USA:n olympiaurheilijoiden ja suomalaisten kesken.

Kisojen jälkeen saatiin nurmikentät urheilijoiden käyttöön ja syksyyn mennessä pelattiin ruohokentillä kaikkiaan 32 ottelua. Pallokentällä pe-lattiin kertomusvuonna kaikkiaan 161 ottelua. Ne jakaantuivat seuraavas-ti: olympiaotteluita 6, mestaruus- ja Suomensarjaotteluita 53, Suomen

Palloliiton Helsingin piirin 58, maakuntasarjoitteluita 6 sekä akateemisia koululais- ja "puulaaki"-pelejä 38. Maksavia katsojia oli yhteensä 41 183.

Harjoituskortteja myytiin 363 kpl ja kertalippuja 1 880 kpl.

Eläintarhan urheilukentällä oli 26 maksullista kilpailutilaisuutta, joissa oli 23 113 maksavaa katsojaa.

Velodromilla pidettiin 10 pääsymaksullista ei-olympiatilaisuutta, joissa maksavia katsojia oli yhteensä 4 146.

Uimastadion avattiin keväällä ensimmäisen kerran täysin valmiissa kunnossa yleisön käyttöön. Koleasta ja sateisesta säästä huolimatta kävi uimalassa 118 373 henkeä, joista uijia 94 182 ja katsojia 24 191.

Uimala avattiin yleisölle kesäkuun 6 p:nä ja se oli auki heinäkuun 16 p:ään, jolloin se suljettiin olympiauimarien harjoittelua ja varsinaisia kilpailuja varten. Olympiakisojen jälkeen avattiin uimala jälleen yleisölle elokuun 5 p:nä ja suljettiin syyskuun 14 p:nä.

Lukuunottamatta olympiakisojen harjoitus- ja kilpailuaikaa uimalassa kävi kaikkiaan aikuisia 58 608 ja lapsia alle 15 v. 59 765, yhteensä 118 373. Näistä oli uijia: miehiä ja poikia 62 433, naisia ja tyttöjä 31 749 sekä katsojia 24 191, yhteensä 118 373. Henkilökuntaa oli kaikkiaan, johtaja mukaanluettuna, 32 henkeä.

Urheilunneuvonta. Talvikaudesta muodostui lyhyt heikon lumentulon johdosta. Kansanhihtoja tuettiin niiden järjestely- ja toteuttamisvaiheissa. Koululaisten ja lasten puistohihtokurssit pidettiin kolmessa eri jaksossa koulujen hiihtolomapäivinä. Osanotto ja harrastus oli hyvä. Yhteensä talvikauden neuvontatilaisuuksia oli 200, joissa osanottajia 4 500.

Kesäkauden toiminta ei poikennut sanottavammin aikaisemmista vuosista.

Eläintarhan kentälle sijoitettiin jälleen yhdistetty urheilunneuvojakerättäjäjärjestysmies, jonka toiminnasta saatiin hyviä kokemuksia vastaisen varalle etenkin vilkkaimpina koululaisaikoina keväisin ja syksyisin.

Varsinainen kesäneuvonta aloitettiin kesäkuun 1 p:nä kymmenessä kohteessa, joissa yhteisiä tilaisuuksia oli pojilla 117 ja tytöillä 96. Näissä kävi harjoittelemassa ohjauksen alaisena 1 306 poikaa ja 1 394 tyttöä eli runsaasti kaksinkertainen määrä v:een 1950 verrattuna.

Uimakoulutoiminnassa päästiin vasta elokuun alkuviikolla varsinaisen hyvän toiminnan vauhtiin, niin että kauden lopussa voitiin merkitä 2 396 uimakouluoppilaan saaneen asianmukaisen uimakoulutuksen.

Entisten alkeisuimakoulujen lisäksi avattiin uudet koulut Varsasaaresa, Laajasalossa (Jollas) ja Tullisaaresa. Yhteensä 16 uimakoulupaikassa oli kävijöitä kesän aikana n. 147 927.

Kansanpuistot ja uimarannat. Kesä oli mitä epäedullisin uijille ja auringonkylvyn ottajille. Koko kesä oli kolea ja sateinen muutamaa päivää lukuun ottamatta. Veden lämpökin pysytteli 12-17 asteen seutuvilla, ol- len ainastaan yhtenä päivänä 20 astetta.

Yleisöä kävi Hietarannalla vähemmän kuin aikaisemmin, noin 150 000 - 200 000 henkeä. Pukusuojaa käytti hyväkseen ainastaan 33 577 henkeä.

Kevättalvella mataloitettiin kaksi vanhempaa uimasiltaa. Lastenosaston aita uusittiin samoin ravintolan sähköjohdot ja ravintola maalattiin sisäpuolelta. Sähkötöiden johdosta avattiin ravintola vasta juhannuksena. Ravintolan kalusto maalattiin ja siirrettiin Uimastadionin ravintolaan. Hietarannalle saatiin tilalle Merivaara oy:ltä Uimastadionille tilatut 40 pöytää ja 132 jakkaraa. Rannan kunnostaminen aloitettiin huhti- kuun 21 p:nä ja pukusuoja avattiin kesäkuun 11 p:nä ja suljettiin elokuun 27 p:nä. Henkilökunnan luku oli 21.

Kaupungin kokkojuhlassa oli Hietarannalla kovasta ukonilmasta ja kaatosateesta huolimatta n. 4 000 henkeä.

Pukusuojaa käytti	naisia	miehiä	yhteensä
kesäkuussa	2 190	3 051	5 241
heinäkuussa	9 617	11 923	21 540
elokuussa	2 827	3 969	6 796
yhteensä	14 634	18 943	33 577

Ravintolaa hoitivat edelleen Hovi-Kokki oy. ja Valio. Yleisö oli tyytyväinen ravintolan toimintaan. Uimatarvikkeiden myymälä oli vuokrattu rouva A. Vuoriolle.

Sarcolta vuokratut kuulutuslaitteet olivat käytännössä rannalla.

Rakennusmestari K. Kolman "jokamiehen surfingrata" oli toista kesää käytännössä, mutta ei saavuttanut nytkään yleisön kannatusta, vaan tuotti tappiota.

Hietarannan katsijan T. Ovaskan ollessa komennettuna Uimastadionille toimi hänen sijaisenaan Hietarannalla vartija T. Paavilainen.

Seurasaarella kävi vuoden kuluessa n. 200 000 henkilöä, Mustikkamaalla n. 55 375 henkilöä, joista lähes puolet elokuussa, ja Pihlajasaarella n. 30 000 henkilöä.

Uimakoulua pitäneet seurat antoivat seuraavat tilastotiedot hallussaan olleiden uimalaitosten käytöstä:

Seura ja uimalaitos	Kävijöitä suunnilleen		Uimakoulujen oppilaita	
	Maksavia	Maksutta käyneitä	Kaikkiaan	Uimamaisteri- ja kandidaattitutkinnon suorittaneita
HU, Humallahti	42 430	5 713	286	25
HSS, Uunisaari	27 528	10 519	164	88
HTU, Mustikkamaa	5 285	5 273	402	59
Vetehiset, Munkkiniemi	-	2 500	226	-
Yhteensä.	75 243	24 005	1 078	172

Marjaniemen Uimarit piti uimakoulua Marjaniemen uimalaitoksella, jonne ei kanneta pääsymaksua. Oppilaita oli 64, joista tutkinnon suoritti 7 poikaa ja 12 tyttöä. Jyryn uimaosasto piti uimakoulua Pikkukosken vaapaarannalla. Oppilaita oli 124, joista tutkinnon suoritti 10 poikaa ja 14 tyttöä.

Seurasaaren uimalaitoksella kävi n. 15 000 ja Korkeasaaren uimarannalla n. 2 000 henkilöä.

Retkeilyosaston toiminnasta osaston päällikkö antoi seuraavat tiedot: **Kotiseututyö.** Kotiseututuntemuksen ja -kiintymyksen lisäämiseksi osaston toimesta pidettiin puheita ja esitelmiä sekä historian että luonnontieteen alalta. Oltiin yhteydessä eri kotiseutuyhdistyksiin. Järjestettiin yhdessä Suomen Luonnonsuojeluyhdistyksen kanssa viidet luonnontieteelliset kurssit, jotka käsittivät 25 tilaisuutta ja joissa oli yhteensä 144 osanottajaa. Osasto palveli jatkuvasti yleisöä kotiseutukysymyksissä.

Matkailu. Osasto huolehti edelleen Helsinkiin saapuvien matkailijoiden ja retkeilijöiden ohjelmista, majoituksesta, muonituksesta ja ennen kaikkea opastuksesta. Osasto julkaisi lehtisen "1952-1953 Helsinki-Helsingfors" suomen, ruotsin ja englannin kielisenä, -30 000 mk:n painoksena sekä lehtisen "Metsiin, merille, maanteille" suomen ja ruotsin kielisenä 18 200 kpl:n painoksena. Matkapalvelua silmällä pitäen järjestettiin yhdessä Olympia-järjestelytoimikunnan kanssa keväällä 10 viikkoa kestävä opaskurssit, joihin osallistui 700 vähintään kahta eri kieltä taitavaa henkilöä. Edellisinä vuosina kurssin suorittaneille järjestettiin jatkokoulutusta, joka käsitti 14 eri tilaisuutta.

Retkeily. Osaston hallinnassa oli kaksi retkeilymajaa. Pirttimäen retkeilymajassa yöpyi vuoden aikana 545 henkeä. Päiväkäynnillä oli n. 650 retkeilijää. Erilaisiin kursseihin ja kilpailuihin otti osaa n. 600 henkeä. Metsäalueen telttamajoituksessa oli lisäksi viikonloppuna 400-500 henkilöä. Majan laajennustyöt valmistuivat syksyllä ja lopputarkastus oli joulukuun 30 p:nä. Metsässä suoritettiin hoitohakkuita. Rastilan retkeilymajassa yöpyi vuoden aikana 979 henkeä. Päiväkäynnillä oli n. 1 500 retkeilijää. Kesä-, heinä- ja elokuun ajaksi maja oli vuokrattuna

Helsingin Opettajajyhdistyksen kesävirkestystoimikunnalle. Majarakennus maalattiin ulkoa ja peltikatto uusittiin osittain. Myös sisällä suoritettiin korjauksia. Sähkölinjat uusittiin. Ramsniemeen rakennettiin käymälä ja kaivo. Haagan urheilumajassa kävi vuoden aikana n. 4 000 retkeilijää, etupäässä hiihtäjiä ja suunnistajia. Sauna lämmitettiin 37 kertaa. Herttoniemen hiihtomaja (ent. Ikämiesten maja) tuli lokakuussa osaston hallintaan. Helsingin retkeilykerhojen käyttöön oli jatkuvasti luovutettuna telttailualue Taajasalosta Hevossalmen rannalta. Taivalniemellä oleva kaanoittiveistämö ja -suoja oli vuokrattuna Helsingin retkeilykerhojen yhteistoimikunnalle. Haagan ja Herttoniemen maastossa oli edelleen käytännössä jokamiehen suunnistusrata. Haagan retkeilymajalla annettiin suunnistusopetusta aloitteleville.

Loma- ja vapaa-ajan vietto. Vuoden 1951 alusta ovat Kivinokan, Lautta-saaren, Varsasaaren, Satamasaaren ja Tullisaaren kansanpuistot sekä Rastilan ulkoilualue kuuluneet retkeilyosaston hallintaan. Lisäksi tuli osaston hallintaan Uutelan ulkoilualue. Niissä oli vuoden aikana 1 483 majaa ja telttaa. Kansanpuistot olivat avoinna toukokuun 15 p:stä syyskuun 15 p:ään. Mökkien kausivuokra oli 500 mk. Kaikissa kansanpuistoissa suoritettiin erilaisia korjaus-, etupäässä maalaustöitä ja pienempiä uutisrakennustöitä.

Osaston toimesta myönnettiin pääasiassa kaupungin palveluksessa olevien suuriperheisten ja vähävaraisten virkamiesten ja työntekijäin perheenäideille ja lapsille sekä osaksi muillekin ilmainen 14 vrk:n oleskelu lomaliiton, Virkamiesliiton ja Svenska semesterförbund'in lomakodeissa; äitien lukumäärä oli 128 ja lapsien 133.

Viihdytystilaisuuksia järjestettiin osaston toimesta useampia. Hieta-rannan juhannusjuhlassa oli yleisöä 4 123 henkeä. Ulkoilmakonsertteja järjestettiin 60 torviorkesterikonserttia ja 10 yhteislaulutilaisuutta. Ulkoilmanäytäntöjä oli 3.

K o r k e a s a a r i. Korkeasaaren toiminnasta antoi sen valvoja seuraavat tiedot:

Uudisrakennus- ja korjaustyöt. Tärkein korjaustyö oli lauttasillan perinpohjainen korjaus. Myöskin tavarasilta vastapäätä Mustikkamaata korjattiin perusteellisesti. Piisonitarha varustettiin tukevalla rautakäiteellä, aasi- ja ponitarhoihin tehtiin uusi rauta-aita ja puolikatot ja jyrnsijätarhat laajennettiin kolmella osastolla. Sitä paitsi suoritettiin tavanomaiset talojen, tarhojen ja häkkien maalaukset. Jääkarhuhäkkiin rakennettiin uudet väliristikot, jotka varustettiin laskuovilla.

Mufflon- ja harjalampaille rakennettiin uusi talli, samaa standardimallia, jota on jo ennen käytetty hirvieläimille. Tarhojen yhteyteen rakennettiin 3 tilavaa tarhaa. Susille rakennettiin uusi tilava tarharyhmä, joka käsitti yhden ison tarhan 25 x 40 m, sekä 5 pientä tarhaa, kukin 5 x 10 m. Viimeksi mainittujen yhteyteen rakennettiin 4 makuuluolaa. Pienille peto- ja varislinnuille rakennettiin uusi häkkiryhmä (11 häkkiä), joista 8 kpl 6 x 1½ m sekä 3 kpl 6 x 2 m. Häkkien yhteyteen tuli suoja-huoneet ja käytävä. Malaijilaiskarhuille rakennettiin vanhan vesitornin ympärille uusi tarha 18 x 20 m. Vesitorni tulee toimimaan karhujen luolana.

Leijonalinnessa kävi vuoden aikana 184 453 henkeä. Pääsymaksutulot olivat 2 080 775 mk. Näkötormissa kävi 28 473 henkeä. Pääsymaksutulot olivat 233 180 mk.

Saaren moottorivene välitti pääasiallisesti liikennettä siihen aikaan kun isommat alukset eivät olleet käytössä. Sitä paitsi huolehti moottorivene työväen kuljetuksesta aamuisin.

Lautta "Korkeasaari-Högholmen" ylläpiti vakinaista liikennettä toukokuun 1 p:stä lokakuun 15 p:ään ja kuljetti yhteensä 222 737 henkilöä, näistä aikuisia 126 163 ja lapsia 96 574.

Vuoden kuluessa hankittiin ostamalla ja vaihtamalla sekä saatiin lahjaksi eläimiä seuraavasti: 3 apinaa, 2 seebraa, 2 suomalaista hirveä, 1 poro, 2 maakarhua, 4 ahmaa, 1 supikoira, 2 punakettua, 2 sinikettua, 3 sutta, 4 minkkiä, 1 kärppä, 1 hylje, 2 jänistä, 4 kaniinia, 4 kultajä-

nistä, 2 jokisikaa ja 1 siipiorava, 4 huuhkajaa, 2 viirupöllöä, 2 kuningaskorppikotkaa, 2 karakaaraa, 1 kanahaukka, 1 varpushaukka, 1 tornihaukka, 1 hiirihaukka, 1 piekanahaukka. 3 nepalfasaania, 2 kuningasfasaania, 1 Amherstfasaani, 3 peltopyytä, 1 Euroopp.viiriäinen, 12 kääpiöviiriäistä, 6 timanttikyhkystä, 20 kesykyhkystä, 69 papukaijaa (10 lajia), 109 kutojapeipposta (17 lajia), 37 peipposta (6 lajia), 1 kurki, 2 kaulushaikaraa, 4 yöhaikaraa, 1 kattohaikara, 4 kiljuhanhea, 2 egyptiläistä hanhea, 1 laulujoutsen ja 24 sorsaa (9 lajia).

Vuoden kuluessa syntyi: 1 piisonihärkä, 2 saksanhirveä, 1 japanilainen hirvi, 2 poroa, 3 alppikaurista, 14 karakullammasta, 6 mufflonlammasta, 2 kääpiövuolta, 1 laama, 3 maakarhua, 2 mäyrää, 3 pesukarhua, 7 hopeakettua, 12 villisikaa, kaniineja ja marsuja, 4 kultafasaania, 3 kääpiöviiriäistä, 6 kääpiöpapukaijaa.

vuoden aikana kuoli tai teurastettiin: 1 skotlantilainen härkä, 3 suomalaista hirveä, 1 Dybowskihirvi, 3 japanilaista hirveä, 1 kuusipeura, 2 valkohäntähirveä, 1 metsäkauris, 2 poroa, 4 alppikaurista, 2 kemssiä, 1 harjalamma, 3 mufflonlammasta, 15 karakullammasta, 3 vuolta, 2 kääpiövuolta, 1 ristikettu, 1 sinikettu, 1 naali, 7 hopeakettua, 2 punakettua, 1 maakarhu, 1 leijona, 1 susi, 1 supikoira, 2 minkkiä, 1 hilleri, 1 fretti, 2 jänistä, 28 kaniinia, 4 kultajänistä, 1 alppimurmeli, 14 villisikaa, 1 rhesusapina; 1 kondoori, 1 kiljukotka, 1 maakotka, 2 kanahaukkaa, 1 mehiläishaukka, 2 muuttohaukkaa, 1 tornihaukka, 2 varpushaukkaa, 1 huuhkaja, 3 viirupöllöä, 2 kissapöllöä, 1 sarvipöllö, 1 suopöllö, 1 tornipöllö, 1 helmipöllö, 1 yöhaikara, 1 harmaahaikara, 1 kurki, 1 flaminko, 1 pelikaani, 1 pingviini, 1 kiljuhanhi, 1 sepelhanhi, 1 heinäSORSA, 1 jouhisorsa, 2 tavia, 1 musta joutsen, 2 myskiankkaa, 7 kesyankkaa, 2 kuningasfasaania, 1 nepalfasaani, 1 hopeafasaani, 1 korvafasaani, 4 kalkkunaa, 1 helmikana, 13 kanaa, 2 valkeaa varista, 1 naurukyhykyksen, 1 Widapeipponen.

Vuoden kuluessa myytiin tai vaihdettiin: 4 ahmaa, 1 mufflonlammas, 4 huuhkajaa, 4 riikinkukkoa, 2 kanadanhanhea, 5 myskiankkaa, 1 villisika.

Eläinkannan yhteinen kalustoarvo joulukuun 31 p:nä oli 5 148 975 mk, joista imettäväisten arvo oli 3 888 475 mk, ja lintujen 1 260 500 mk.

Menot ja tulot. Menot olivat kokonaisuudessaan 202 203 393 mk, josta 7 153 080 mk tuli lautakunnan ja toimiston, 62 242 708 mk kansanpuistojen, 12 694 500 mk urheilulaitosten, 2 845 150 mk urheilunohjauksen, 6 800 000 mk urheiluavustusten sekä 6 824 500 mk retkeilyn jne. osalle.

Tulot olivat kokonaisuudessaan 105 535 844 mk, josta kansanpuistoista 9 064 280 mk, urheilulaitoksista 12 821 564 mk sekä retkeilystä jne. 1 800 000 mk.